

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ · УРОК 13

Законотворча діяльність УЦР взимку - навесні 1918 року. Конституція УНР.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. В останні місяці існування Центральна Рада намагалася завершити інституційне оформлення республіки: запроваджувала власні гроші, символи, державну мову та 29 квітня 1918 р. ухвалила Конституцію УНР.

1. Державні рішення взимку — навесні 1918 р.

Сфера	Рішення
Календар	Запроваджено григоріанський календар.
Гроші	В обіг введено українську гривню; формувалася власна фінансова система.
Державний герб	Затверджено тризуб князя Володимира Великого.
Державна мова	24 березня 1918 р. закон зобов'язав використовувати українську мову в державному діловодстві, написах і вивісках.
Управління	Ухвалювалися рішення для заміни імперської адміністративної системи українськими органами.

2. Конституція УНР 29 квітня 1918 р.

Гілка влади / принцип	Як визначала Конституція
Законодавча влада	Всенародні Збори.
Виконавча влада	Рада Народних Міністрів.
Судова влада	Генеральний Суд.
Місцеве самоврядування	Виборні ради та управи земель, волостей і громад.
Права людини	Демократичні права і свободи; виборчі права для громадян від 20 років.
Національні права	Національно-культурна автономія для націй, що проживали в Україні.

3. Значення Конституції для державності

Республіканський лад	Правова держава	Національна модель
Закріплювала представницьку демократію та поділ влади.	Органи влади мали діяти через закон і чітко визначені повноваження; гарантувалися права громадян.	Українська державність поєднувалася із захистом прав національних меншин.

4. Здобутки Центральної Ради

Політичний центр	Республіка	Інституції
УЦР перетворила український національний рух на систему органів влади.	Від автономістських вимог вона пройшла шлях до проголошення УНР і повної незалежності.	Було створено уряд, законодавчі й судові механізми, фінанси, державні символи та дипломатичні відносини.

5. Проблеми й межі державотворення

Проблема	Наслідок
Слабкість регулярної армії	УНР стала вразливою до більшовицької агресії та залежною від зовнішньої військової допомоги.
Повільне вирішення аграрного питання	УЦР втрачала підтримку частини селянства й водночас викликала спротив землевласників.
Складні відносини з Центральними державами	Повернення влади УЦР залежало від німецько-австрійських військ, інтереси яких не збігалися з українськими.
Нестабільність управління	Закони та інституції часто не встигали повноцінно запрацювати в умовах війни й революції.

6. 29 квітня 1918 р. — парадокс одного дня

Центральна Рада ухвалила Конституцію УНР, але того самого дня відбувся переворот Павла Скоропадського. Тому Основний Закон не був реалізований на практиці, однак залишився важливим свідченням конституційного бачення української республіки.

